

Porin taidemuseon digitointisuunnitelma vuosille 2015–2020

Intendentti Anni Saisto ja projektitutkija Sakari Hanhimäki / Porin taidemuseo 3.6.2015

Sisällys

1. Johdanto
2. Digitointiprosessi ja käsitteistö
3. Porin taidemuseon kokoelmat ja arkistoaineistot
 - 3.1. Taidekokoelmat
 - 3.2. Tutkimusarkisto
 - 3.3. Kuva-arkisto
 - 3.4. Media-arkisto
 - 3.5. Lehtileikearkisto
4. Toteutuksen resursointi ja seuranta
5. Tulevaisuuden haasteet

1. Johdanto

Porin taidemuseo toimii kuvataiteen ja erityisesti nykytaiteen asiantuntijana, minkä lisäksi se on Satakunnan aluetaidemuseo. Kulttuuriin ja kuvataiteeseen liittyvän tiedon tuotannon ja palvelurakenteiden muodostaminen sekä kehittäminen tapahtuvat yhteistyössä muiden muistiorganisaatioiden ja alan valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Erityisesti huomioidaan Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) ja Museo 2015 -hankkeiden tuottamat ohjeistukset. Museon tietopalveluiden perustan muodostavat taidekokoelmat, tutkimusarkisto ja käsikirjasto. Oman kokonaisuutensa muodostaa Satakuntaan liittyvä kirjasto- ja arkistoaineisto.

Porin taidemuseon digitointisuunnitelmassa vuosille 2015–2020 kartoitetaan Porin taidemuseon hallinnoimat kokoelma- ja arkistoaineistot ja niiden digitointiaste, luodaan katsaus aiempien digitointiprojektien tuloksiin, listataan tulevaisuuden keskeiset digitointitavoitteet ja haasteet. Digitoinnin laatu pyritään turvaamaan huomioimalla erityisesti KDK:n digitaalisten aineistojen pitkäaikaissäilytystä varten ohjeistamat standardit mm. tiedostomuotojen ja metatietojen suhteen.

Porin taidemuseo on ollut ensimmäisiä digitointia tehneitä museoita Suomessa. Vanhimmat digitointiprojektit on toteutettu aikana, jolloin digitointistandardeja ei vielä ollut. Projektit on toteutettu oman aikansa museoalan henkilöstön teknisen osaamisen ja laitteiston mahdollistamissa puitteissa. Näistä tekijöistä johtuen varhaisimmissa hankkeissa tuotettu digitaalinen aineisto ei täytä enää nykyajan vaatimuksia, vaikka laitteisto ja tuotetut tiedostot ovat olleet oman aikansa teknologian näkökulmasta korkealaatuisia.

2. Digitointiprosessi ja käsitteistö

Digitointi on prosessi, jossa analoginen aineisto kuten valokuva tai nauhoite muunnetaan digitaaliseen muotoon. Digitoinnin ensisijaisena tavoitteena on aineiston säilyminen ja

siirtyminen teknologian muutoksen mukana. Vanhat analogiset säilytysmuodot kuten magneettinauhat ovat alttiita vahingoittumiselle, ja niiden hyödyntäminen on yhä vaikeampaa laitteiston ja teknologian muutoksen tähden. Digitoinnissa vanha sisältö esimerkiksi nauhoitteelta muuntuu sähköiseksi tiedostoksi, jota voidaan käsitellä ja siirtää vaivattomasti.

KDK-PAS -ohjeistuksessa määritellään, että teknisen metadatan kuvailuun käytetään PREMIS-standardia. Sen mukaan digitoinnin kohteena oleva aineisto, kuten esimerkiksi valokuva, kirja tai kartta on *Intellectual Entity*, älyllinen kokonaisuus, joka voi saada yhden tai useamman digitaalisen representaation. *Objekti* on tässä yhteydessä digitaalinen tietoyksikkö, joka jakautuu kolmeen alatyypin (file, bitstream, representation). Digitoinnin tuloksena syntyvät tiedostot ovat siis tässä asiayhteydessä objekteja.

Digitointi itsessään ei riitä aineiston säilymiseen turvaamiseen. Digitoinnin yhteydessä syntyvä objekti muunnetaan sopivaan häviöttömään muotoon, jolloin alkuperäisestä aineistosta ei menetetä osia tai esimerkiksi värikylläisyyttä. Samalla aineistosta koostetaan tarvittavat kuvailutiedot ja metatiedot objektin yhteyteen. Samalla siitä lasketaan tarkistesumma (cheksum), jonka avulla tiedoston eheys on tarkistettavissa myöhemmin. Näitä tietoja voi olla mahdotonta löytää jälkeenpäin. Aineistojen tiedostomuodoissa ja metatietojen kirjaamisessa noudatetaan KDK-hankkeen julkaisemien ohjeistuksia, kuten *Säilytys- ja siirtokelpoiset tiedostomuodot*. Ohjeistusten päivitykset vaikuttavat tiedon tallennusmuotoihin ja -tapoihin, joten sovelletun ohjeistuksen versionumero tai -päivämäärä kirjataan digitointiprojektin tietoihin.

Museo2015-hankkeen *Luettelointiohjeita digitointiprojekteille* -oppaan mukaan myös kolmiulotteisten objektien valokuvaaminen ja sähköinen tallentaminen on digitointia. Tällöin sähköisellä tallentamisella tarkoitetaan sekä valokuvan että objektin tietojen luettelointia tietokantaan. Objektien ollessa taideteoksia niiden kuvailutiedot ovat keskeisessä roolissa digitointi- ja luettelointiprosessissa. Museon hallinnoimien arkistoaineistojen kohdalla kuvailutiedot ovat myös välttämättömiä, mutta suppeampia,

koska aineistot ovat luonteeltaan tallenteita/tapahtumadokumentaatiota (media-arkisto) tai arkistodokumentteja kuten pöytäkirjoja tai kirjeenvaihtoa. Näiden dokumenttien säilyttämisen syy painottuu niiden todistusarvoon, tapahtumaan tai ilmiöön josta ne kertovat. Lisäksi laajallakin digitoitujen tiedostojen ryhmällä saattaa olla lähes samat kuvailutiedot (Arkistonmuodostaja, lahjoitusajankohta, dokumentin aihe ja tyyppi jne.)

3. Porin taidemuseon kokoelmat ja arkistoaineistot

Porin taidemuseo on Maire Gullichsenin (1907–1990) aloitteesta vuonna 1979 perustettu nykyaikaisen taiteen museo, joka esittelee kotimaisen ja kansainvälisen taiteen uusimpia virtauksia. Suomalaisen muotoilun, taideteollisuuden ja modernismin esitaiteilija Maire Gullichsenin henkinen perintö on läsnä hänen nimeään kantavan taidesäätiön kokoelmassa, joka on talletettu Porin taidemuseoon. Yli 500 teoksen kokoelma rakentaa kuvaa 1900-luvun taiteesta, erityisesti sotien jälkeisestä modernismista ja sen kansainvälisistä vaikutteista. Maire Gullichsenin perintöä kunnioittaen Porin taidemuseo on toimintansa alusta lähtien suuntautunut kuvataiteen ajankohtaisten ilmiöiden pariin.

Porin taidemuseo toimii osana Porin kaupunkiorganisaatiota, ja museon perustamisen yhteydessä sen hallinnoitavaksi siirrettiin kaupungin taidekokoelman uudempi osa, johon on tallennettu satakuntalaisen taiteen historiaa painopisteenä sotien jälkeinen modernismi. Kaupungin taidekokoelman vanhempaa osaa hallinnoi Satakunnan museo. Taidemuseon olemassaolon aikana kaupungin taidekokoelmaa on kartutettu pääasiassa nykyaikaisella taiteella. Kokoelmaan on mm. dokumentoitu taidemuseon ja Porin gallerian näyttelyhistoriaa teoshankintojen kautta. Nykyään kokoelmaan kuuluu yli 2300 teosta. Porin taidemuseo on vuosien saatossa vastaanottanut lahjoituksena kolme yksityiskokoelmaa, lisäksi museoon on talletettu 13 kokoelmaa.

Porin taidemuseon keräämät arkistoaineistot painottuvat alueellisen taidekentän sekä museon oman toiminnan dokumentaatioon. Hallinnollisesti arkistot on jaettu viiteen ryhmään: virka-arkisto, tutkimusarkisto, kuva-arkisto, media-arkisto ja lehtileikearkisto. Virka-arkisto sisältää lakisääteisesti säilytettävät viralliset, organisaation toiminnasta

kertovat asiakirjat. Tutkimusarkistoon on koottu tietoa pääasiassa satakuntalaisesta taiteen kentästä. Aineistot koostuvat taiteen kentän toimijoiden lahjoittamista tai tallettamista arkistokokonaisuuksia sekä museon omien näyttely- ja tutkimusprojektien tuloksista. Kuva-arkisto, media-arkisto ja lehtileikearkisto ovat aineistotyyppin perusteella muodostettuja arkistoja, jotka sisältävät sekä museon oman toiminnan dokumentaatiota että tutkimusarkiston arkistokokonaisuuksiin liittyviä valokuva-, video- ja äänitallenteita.

Seuraavassa esitellään lyhyesti kokoelmat ja arkistot, niihin vuodesta 2006 lähtien kohdistetut digitointiprojektit ja vuosille 2015–2020 asetetut digitointitavoitteet. Varhaisimpien digitointiprojektien tuloksia ei ole eritelty, koska niiden käyttöä rajoittaa nykypäivän mittapuulla vaatimaton tekninen laatu.

3.1. Taidekokoelmat

Porin taidemuseon peruskokoelmat muodostuvat Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta, jossa on 535 teosta, Porin kaupungin taidekokoelmasta, johon kuuluu yli 2300 teosta sekä Noormarkun kunnan kokoelmasta, joka käsittää 47 teosta. Vuonna 2014 taidemuseo vastaanotti lahjoituksena AD HOC - Kristian ja Kirsi Gullichsenin taidekokoelman, johon kuuluu 135 teosta. Porin taidemuseoon on talletettu 13 kokoelmaa, joihin kuuluu yhteensä noin 1100 teosta. Lisäksi Porin kaupungilla on 47 veistoksen ulkoveistuskokoelma. Taideteostietokanta Muusaan on luetteloitu digitointisuunnitelman laatimisen hetkellä 3 844 teosta, joista 2 472:sta on digikuva. Luetteloiduista teoksista noin 64 %:sta on siis valokuva tietokannassa.

Vuosina 2006–2008 toteutettiin projekti *Jälleenrakennuskausi ja teollisuuskaupungin taidekokoelmien muotoutuminen*. Projekti toteutettiin kahden opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän Myytti-rahamurteen turvin. Tavoitteena oli digitoida ja käsitellä Porin kaupungin taidekokoelman kokoelmanmuodostuksen ensimmäisen määrätietoisien kartuntavaiheen ajan taideteokset. Projektin kohteena olleen ajanjakson teokset olivat pääosin sijoitettuna Porin kaupungin eri virastoihin. Teoksia noudettiin museon studioon

kuvattavaksi. Samalla teosten kunto, teostiedot ja muut tiedot tarkistettiin. Myytti-avustuksen avulla projektin yhteydessä digitoitiin ja käsiteltiin 435 valokuvaa, jotka vietiin Muusa-tietokantaan. Projektin tuloksena Porin kaupungin taidekokoelman 1874 teoksen tiedot oli kirjattu Muusaan ja 923 teoksesta oli tietokannassa lisäksi valokuva.

Taidekokoelman teosten luettelointia ja valokuvaamista jatketaan osana museon normaaleja työprosesseja. Niin pitkään, kuin tekijänoikeuslakiin kirjattu suoja-aika 70 vuotta tekijän kuolemasta rajoittaa kokoelmateosten verkkojulkaisemista, pysyy kokoelmatietokanta taidemuseon sisäisessä käytössä. Seuraavan viisivuotiskauden haasteena on ratkaista koko kokoelmatietokannan tulevaisuus: pysytäänkö osuuskunnaksi muuttuneen Muusan asiakkaana, siirrytäänkö Museo 2015-hankkeessa kilpailutetun MuseumPlusRIAn käyttäjäksi vai otetaanko mahdollisesti käyttöön jokin muu ohjelmisto. Näiden isojen kysymysten ratkaisemiseen sisältyy ideologisia valintoja mm. tiedon avoimen jakamisen ja taiteilijoiden tuotantojen tunnettuuden edistämisen suhteen.

3.2. Tutkimusarkisto

Tutkimusarkisto sisältää museon omasta toiminnasta syntyneitä dokumentteja sekä arkistoon lahjoitettuja ja talletettuja aineistoja. Keskeisimmät kokonaisuudet ovat näyttelyarkisto, pääasiassa satakuntalaisten taiteilijoiden tuotantojen inventoinnit sekä yksityishenkilöiden ja yhdistysten lahjoittamat arkistokokonaisuudet, joita on kaikkiaan 12 kappaletta:

- Taidevintin arkisto, 1964–1977. Sulo A. Savo. Lahjoitettu 1977.
- Toimittaja Arvo Mäen arkisto. Porin kaupungin kuvataidelautakunnan toiminnasta ja kuvataide-elämästä yleensä. Lahjoitettu 1980.
- Taiteilija Olavi Jalkasen arkisto. Lehtileikkeitä, muotokuvatuotannon aineistoa, mainoksia. Mainokset on suunniteltu pääasiassa Friitalan nahkatehtaalle. Lahjoittanut taiteilijan tytär Liisa Jalkanen, 1982.
- Porin taidemuseon Kannatusyhdistys ry:n arkisto. Matti Taipale, "Jussi Pohjonen, kuvanveistäjä ja muotokuvamaalari". Lahjoitettu 1983.
- Täydennys Arvo Mäen arkistoon. 581 mustavalkoista valokuvanegatiivia ja lehtileikkeitä, 1958–1979. Lahjoitettu 1984.
- Porin Taide- ja Taideteollisuusyhdistyksen osa-arkisto. Taiteilija Olavi Jalkasen tuotannon inventointi. Lahjoitettu 1984.

- Apteekkari Leena Särmän arkisto. Georg Nordenswan, “Bildkonsten”, 1903. Lehtiä ja lehtileikkeitä vuosilta 1927–1934. Lahjoittanut Jarmo Särämä, 1985.
- Hemmi Koivuniemen arkisto. Lehtileikkeitä vuosilta 1948–1958 ja 1958–, sekä lisäksi aikaisemmilta vuosilta.
- Immo Tuomisen arkisto, lehtileikkeitä vuosilta 1962–1980. Immo Tuomisen käsikirjoituksia, 1982.
- Taidemuseotoimikunnan arkisto. Vuonna 1966 asetetun taidemuseotoimikunnan pöytäkirjat. Liitteinä vihkiäispuhe, lausuntoja ja kirjeenvaihtoa. Koonnut toimikunnan sihteeri, apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä. Lahjoitettu 1989.
- Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n arkisto vuosilta 1951–1987. Lehtileikkeitä, näyttelyluetteloita, valokuvia. Lahjoittanut Arvo Mäki.
- Taiteilijaseura Nyten arkisto vuosilta 1987–2001. Lehtileikkeitä, esitteitä, valokuvia, videoita. Arkistoaineisto dokumentoitiin taidemuseon toimesta kesällä 2001.

Aineistoista on digitoitu eri projektien yhteydessä Arvo Mäen (75 tiedostoa), Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n (354 tiedostoa) ja taiteilijaseura NYTen (1826 tiedostoa) arkistoja. Digitoituneet aineistot ovat valokuvia, lehtileikkeitä ja NYTen osalta myös VHS-kasetteja (21 tiedostoa).

Porin taidemuseon sähköinen arkisto www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/index.php sisältää museon pdf-muotoiset vuosikertomukset ja taidemuseon näyttelytiedotteet vuodesta 1979 alkaen sekä tiedotteet Porin gallerian näyttelyistä sen toiminnan alkamisesta vuodesta 1984 lähtien. Lisäksi arkisto-osiossa on mm. vuodesta 2009 alkava näyttely- ja tapahtumajulistearkisto ja taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma.

Tutkimusarkiston seuraavan viisivuotiskauden digitoititavoitteena on digitoida porilaisen taide-elämän sotien jälkeisen ajan kehityskulkuja dokumentoivia aineistoja, jotka sijaitsevat Sulo A. Savon, Arvo Mäen ja Porin taidemuseotoimikunnan arkistoissa. Erityisesti asiakirjojen kuten pöytäkirjojen digitointi on priorisoitava, koska paikoin vanhojen dokumenttien teksti on haalistumassa pois, ja aineistot ovat osin uniikkeja.

Tutkimusarkiston täysin digitoimaton osa on museon oma näyttelyarkisto. Myös sen kohdalla varhaisimpia, 1980-luvun alkuun sijoittuvia asiakirjoja uhkaa haalistuminen. Vuosien 2015–2020 tavoitteena on valikoiden digitoida muutamiin vanhempiin näyttelyihin liittyviä asiakirjoja ja kehittää tapoja julkaista näitä tietosisältöjä verkossa.

3.3. Kuva-arkisto

Porin taidemuseon hallinnoimista arkistoista laajin kokonaisuus on kuva-arkisto, joka koostuu valtaosin museon näyttelyiden ja tapahtumien sekä kokoelmateosten dokumentaatiosta. Kuva-arkistoon on luetteloitu analogista kuva-aineistoa 84 000 kappaletta. Aineisto koostuu pääasiassa suurikokoisista dioista (yleisimmin 6 x 7 cm, 9 x 12 cm ja 4 x 5 cm), joiden lisäksi siihen kuuluu negatiiveja ja paperikuvia. Aineistosta on skannattu valikoiden TIFF-muotoon 64 näyttelyn dokumentaatio ja noin 10 % digitoitavan näyttelydokumentaation kokonaismäärästä.

Vuonna 2009 käynnistyi kaksivuotinen *Maire Gullichsenin kuvataiteellinen perintö ja Porin taidemuseon kansainvälinen näyttelytoiminta*- tietojärjestelmien kehittämis- ja digitointihanke. Projektin tavoitteena oli päivittää ja uudistaa taidemuseon 1980-luvulta periytyneet teknisesti vanhentuneet kuvatietokannat ja toimintakäytännöt muotoon, joka mahdollistaa aineistojen haravoinnin KDK:n tarjoamaan toimintaympäristöön. Projektin aikana seulottiin arkistoaineistoista 22 näyttelyä (noin 30 kuvaa/näyttely). Kuva ja AV-aineistojen digitointi käynnistettiin ja toteutettiin osittain yhteistyössä Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa. Samalla otettiin käyttöön E-kuva -tietokanta valokuvien luettelointia varten.

Vuonna 2010–2011 toteutettiin *Monimedia-perustaiset ratkaisut asiakaslähtöisen palvelutuotannon ja saavutettavuustyön keskiössä* -kehittämishanke. Hankkeen yhtenä osa-alueena luotiin uusia toimintamuotoja, jotka kehittäisivät palveluntuotannon sisältöjä ja jäsentyneempiä tapoja valokuva-aineistojen hyödyntämiseen. Hankkeen aikana digitoitiin neljästä eri näyttelyteemasta kaikkiaan 694 valokuvaa. Originaalit ovat suurikokoisia diakuvia, kooltaan 6 x 7 cm ja 6 x 17 cm. Yhdistyspohjaisia, muiden alueellisten toimijoiden tuottamaa dokumenttiaineistoa digitoitiin 354 kuvaa ja lehtileikettä. Yritysarkistoista peräisin olevaa aineistoa digitoitiin 75 kuvaa ja lehtileikettä.

Kuva-arkiston digitointi jatkuu museon ns. virkatyönä muiden töiden ohella. Sisällölliset painopisteet haetaan ryhmistä Kotimaisten taiteilijoiden näyttelyt ja Kokoelmanäyttelyt.

Alkaneen viisivuotiskauden toisena tavoitteena on ryhmitellä E-kuva -tietokannan tapahtumamoduulin avulla jo luetteloidut kuvat näyttelykohtaisiksi kokonaisuuksiksi.

3.4. Media-arkisto

Porin taidemuseon media-arkisto koostuu pääasiassa näyttelyihin ja tapahtumiin liittyvästä dokumentaatiosta ja taiteilijahaastatteluista. Videoarkiston nauhamuotoon tallennettu aineisto koostuu vuodesta 1984 lähtien tallennetuista VHS- ja MiniDV -nauhoista, joita on kaikkiaan noin 300 kappaletta. Analoginen aineisto on karttunut vuosina 1980–2008, jonka jälkeen on siirrytty digitaalisiin tallennusmenetelmiin. Videoarkiston tallenteista on kaikkiaan digitoitu noin 30 %. Äänitearkisto sisältää 95 yksikköä. C-kaseteista ja mikrokaseteista koostuvasta aineistosta on digitoitu noin 20 %.

Kuvataiteen keskusarkistossa on digitoitiin 56 näyttely- ja tapahtumatallennetta *Maire Gullichsen ja Porin taidemuseon kansainväliset näyttelyt* -projektin yhteydessä. Vuonna 2010–2011 kehitettiin *Monimedia-perustaiset ratkaisut asiakaslähtöisen palvelutuotannon ja saavutettavuustyön keskiössä* -hankkeen osana taidemuseon media-arkistoa. Projektin aikana analysoitiin ja kartoitettiin Porin taidemuseon tallennusjärjestelmien tila, asiakaspalvelutoimintojen keskeiset aineistot ja sisältökokonaisuudet ja selvitettiin yleisön osallistamisen eri muotoja osana käyttöliittymäsuunnittelua. Projektin aikana pyrittiin integroimaan Porin taidemuseon media-arkistoaineistot Kuvataiteen keskusarkiston ja AV-arkin yhteisesti käyttämään Avokaado-nimiseen tietokantaohjelmistoon. Projektin edetessä ilmeni, että ohjelmistotoimittaja ja ohjelman takana oleva konsortio eivät olleet valmiita ohjelman jatkokehitystyöhön toimivan verkkoversion toteuttamiseksi, joten ohjelmistohanke raukesi.

Maire Gullichsenin kuvataiteellinen perintö Satakunnassa – Porin taidemuseon digitointi ja verkkosaatavuushanke toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella vuonna 2014. Projektin aikana digitoitiin Porin taidemuseon AV-arkistoaineistoja pitkäaikaissäilytykseen sopivaan muotoon ja saatettiin ne yleisön ulottuville archive.poriartmuseum.fi -sivuston avulla. Digitoitavaan aineistoon kuului 17

äänitallennetta, 31 VHS-nauhoitetta ja 8 DV-nauhoitetta. Taltiointien yhteenlaskettu kesto oli n. 80 tuntia. Aineistoon kuului mm. taiteilijahaastatteluja, teosdokumentaatioita, näyttelyiden avajaisia ja taiteilijaseura NYTE ry:n performanssiarkiston esitystaltiointeja.

Media-arkiston seuraavina painopisteinä on jatkaa kansainvälisten näyttelyiden yhteydessä syntyneiden tallenteiden ja museon järjestämien luentojen ym. taiteilijapuheenvuorojen taltiointien digitointia. Tavoitteena on myös media-arkiston suhteen julkaista aineistoja mahdollisimman suurelta osin verkossa. Ulkomaalaisiin taiteilijoihin liittyvän dokumentaation osalta tämä on haasteellista, ja vaatii osaamisen kehittämistä julkaisusuostumusten hankkimisen suhteen.

3.5. Lehtileikearkisto

Porin taidemuseo keräsi lehtileikearkistoa vuosina 1979–2008. Arkistoon leikattiin museo- ja kuvataidetapahtumia koskevat artikkelit maakunnan valtalehdistä sekä yksittäiskappaleina myös muista Satakunnassa ilmestyvistä lehdistä. Lisäksi arkistoaineistoa koottiin taiteilija- ja tapauskohtaisesti myös valtakunnallisista aikakauslehdistä. Museon toimialaan liittyvät museo- ja kuvataidetapahtumia käsittelevät kirjoitukset on arkistoitu seuraavista lehdistä: *Helsingin Sanomat*, *Kansan Uutiset*, *Satakunnan Kansa*, *Satakunnan Työ ja Uusi Aika*. Arkiston kartutus päätettiin lopettaa, koska sanomalehtien sähköiset arkistopalvelut ovat nykyään pitkälle kehittyneitä.

Leikearkiston viitetiedot on kirjattu 1990-luvun alussa perustettuun Paradox-pohjaiseen tietokantaan. Viimeiset leikkeet on kirjattu tietokantaan vuonna 2001, jolloin kirjauksia oli 38 541 kappaletta. Lehtileikearkistoa ei ole digitoitu, vuosien 2015–2020 tavoitteena on siirtää lehtileiketietokannan tiedot ajankäytökäyttöön, kuten E-kuva -ohjelmiston arkistoaineisto-osioon, jolloin leikkeiden haettavuus paranisi ja tietokannan sisällön säilyvyys saadaan turvattu. Sen jälkeinen kehittämistavoite on linkittää lehtileikkeiden kuvailutietueet näyttelytietojen yhteyteen.

4. Toteutuksen resursointi ja seuranta

Digitointia pystytään kuva-arkiston osalta tekemään museon vakituisen henkilökunnan voimin, mutta aineistokokonaisuuksien laajuuden vuoksi projektirahoituksella on merkittävä rooli digitointitavoitteiden laaja-alaisemmassa toteuttamisessa. Aineistoja valitaan digitoitavaksi toteutuvien resurssien mukaan. Tästä johtuen digitointisuunnitelma on suuntaa-antava. Tavoitteena on, että digitoitavia aineistoja pystytään julkaisemaan verkossa. Julkaisemisen lähtökohtana on sisällöllisten asiakokonaisuuksien muodostaminen ja tarvittaessa julkaisusuostumusten saaminen kohdehenkilöiltä. Yleisönäkökulma lisää työn mielekkyyttä, ja verkkoarkiston vakiinnutettua asemansa sen kehittämistä voidaan jatkaa yleisön toiveet ja tarpeet huomioiden.

Vuosittainen digitoidun aineiston kartunta kirjataan Porin taidemuseon vuosikertomukseen aineistotyypeittäin eriteltynä. Vuosikertomukset ovat luettavissa sähköisesti verkkosivulta <http://www.poriartmuseum.fi/fin/arkisto/vuosikertomukset.php>.

5. Tulevaisuuden haasteet

Nykyisten standardiohjeistusten ja henkilökunnan ammattitaidon kehittämisen myötä Porin taidemuseolla on kohtuullisen hyvät edellytykset toteuttaa digitointia vuosina 2015–2020. Tulevaisuuden haasteet liittyvät taloudellisten toimintaedellytysten säilymiseen ja tietotekniseen infrastruktuuriin. Suurin riski digitoitujen objektien säilymisessä tulevaisuuteen on rahoituksen loppuminen KDK:n pitkäaikaissäilytysratkaisulle. Mikäli museot jäävät yksin digitaalisen arkistoinnin kanssa, on aineistojen säilyminen tulevaisuuteen hyvin epävarmalla pohjalla.

Tietotekniseen infrastruktuurin suhteen haasteina ovat tallennusturvallisuus, laitteiston huolto ja tiedostojen eheyden säännöllinen tarkastaminen checksum-algoritmien avulla. Teknisinä haasteina ovat myös tekninen kehitys ja standardien mahdollinen muutos: Tiedostoja joudutaan ehkä muuntamaan eteenpäin ja niiden metatietoja saatetaan täydentää. Tällä hetkellä tiedostot ja niiden metatiedot ovat sopivassa tilassa säilytykseen

ja/tai siirtoon KDK arkistoon, mutta tulevaisuudessa kehittyviä tarpeita ei ole mahdollista täysin ennakoida. Nykytiedon valossa aineistoja ei enää tarvitse digitoida uudestaan analogisista kappaleista, mutta vanhat esineet ja kappaleet tulisi säilyttää niin pitkään kuin niiden kunto sen sallii varmuuden vuoksi.

Tiedostomuotojen suhteen KDK:n standardeissa on määritetty hyvin tarkalla teknisellä tietämyksellä tiedostomuodot, jotka ovat käsiteltävissä myös tulevaisuuden teknologialla. Kuitenkin yllättävä ja ennakoimaton teknologinen muutos on mahdollinen. Tällöin olisi eriarvoisen tärkeää huomioida aineiston siirto uuden teknologian kanssa yhteensopivaksi ennen kuin vanha laitteisto on poistettu käytöstä tai jopa tuhottu.

Tulevaisuuden näkökulmasta tärkeää on seurata ja arvioida aktiivisesti tiedonkulun kehitystä, verkostoitumista ja aineiston käytettävyyttä. Vaikka olemassa olevat rakenteet muuttuvat hiljalleen, on odotettavaa, että yleisesti teknologian kehitys ja datan liikkuvuus tulevat yleistymään nopeaan tahtiin. Myös lisätyn todellisuuden ja tietoverkkojen nivoutuminen kaikkeen tulee vaikuttamaan arkistomateriaalin käyttöön erityisesti digitoidun aineiston esillepanon ja asiakasrajapinnan osalta.